

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2009

aruandeaasta lõpp: 31.12.2009

ärinimi: Eesti Tõusigade Aretusühistu

registrikood: 10023404

tänav majanumber: Aretuse 2

küla/alev/alevik/linn: Märja alevik

vald: Tähtvere vald

postisihnumber: 61406

maakond: Tartu maakond

telefon: 7 493144

faks: 7 493127

e-posti address: estpig@estpig.ee

veebilehe address: www.estpig.ee

Sisukord

MAJANDUSAASTA ARUANNE	1
Sisukord	2
Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	7
Tegevjuhtkonna deklaratsioon	7
Bilanss	8
Kasumiaruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Omakapitali muutuste aruanne	11
Raamatupidamise aastaaruande lisad	12
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	12
Lisa 2 Raha	14
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	14
Lisa 4 Varud	15
Lisa 5 Materiaalne põhivara	16
Lisa 6 Kapitalirent	17
Lisa 7 Laenukohustused	17
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	17
Lisa 9 Sihtfinantseerimine	18
Lisa 10 Müügitulu	19
Lisa 11 Muud äritulud	19
Lisa 12 Kaubad, toore, materjal ja teenused	19
Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud	20
Lisa 14 Tööjõukulud	20
Lisa 15 Seotud osapooled	20

Tegevusaruanne

Sissejuhatus. Üks aastaring Eesti Tõusigade Aretusühistu töös on jälle täis saanud. Mitmetele põllumajandussektori tegevusharu osale oli möödunud aasta üsnagi keeruline - eelkõige piima- ja teraviljasektoris. Ärevust oli ka seakasvatusektoris seoses aasta lõpus tulnud informatsiooniga muutuvate oludega sigade eksportimisel Venemaale. Siiski tervikaasta oli tänu mitmete seafarmerite oskuslikule, just eksporttegevusele, edukas. Möödunud aastal moodustas Venemaa-suunaline sigade müük elussigade ekspordist 93% ja oli 2008. aastaga võrreldes kahekordne. Venemaa kaitsetollide teema on seadnud Eesti seakasvatajad teatud majanduslike valikute ette, teema on tõstatatud ka Euroopa Liidu põllumajandusministrite kohtumisel. Põllumajandus on ebastabiilne tootmisharu, kus edukad on need ettevõtjad-tootjad, kes orienteeruvad pikaajalistele eesmärkidele.

Loomakasvatustoodangu osakaal kogu põllumajandustoodangust moodustab ca 40%. Tõuaretuse ja loomade sigimisega tegelevad organisatsioonid mängivad olulist rolli loomakasvatustoodangu mitmekesisuse tagamisel majandusruumis. Tõuaretusprotsessi kriitilised tunnused kõikide loomaliikide osas onkeskkonnateadlikkus (nt. vahendite säästlik kasutamine, reostuse vähendamine) ja tähelepanu pööramine loomade heolule ningtervisele. Tõuaretus toimub seal, kus toimuvad kõrgetasemelised teadusuuringud. Jätksuutlik, tugev, asjatundlik ja konkurentsivõimeline tõuaretussektorhõlmab nii suuri kui väikesi tõuaretusstruktuure. Kui uued ideed ja tehnoloogiad on välja arendatud, võetakse need kasutusse väikestes tõuaretuse organisatsioonides, mis töötavad majanduslikult vähemtasuvate liikide või tõugudega, et arendada mitmekesisust.

Struktuur ja juhtimine. Eesti Tõusigade Aretusühistu halduslik struktuur on järgmine: kõrgeimaks organiks on üldkoosolek, mis valib kolmeks aastaks kuni 11 liikmelise nõukogu. Alaliseks juhtivorganiks on põhikirjaliselt 1-3 liikmeline juhatus, mis on valitud nõukogu poolt kolmeks aastaks. Käesoleval ajal on juhatus üheliikmeline. Aretusalaseid otsuseid teeb aretusühistu nõukogu ja elluviijaks on Eesti Tõusigade Aretusühistu juhatus, aretuspetsialistid, konsulendid ja seemendusjaama töötajad. Otsused valmistab ette töögrupp:

ühistu nõukogu ja juhatus;

baasaretusfarmide volitatud esindajad;

keskandmebaasi volitatud esindajad;

baasaretusfarmide aretuspetsialist- konsulent;

lihatehnoloog;

teadlasi ja teisi spetsialiste vastavalt vajadustele.

aretusalased otsused võetakse vastu nimetatud töögrupi liikmete ettepanekul aretusühistu nõukogu poolt häälteenamusega heakskiidul.

Aretusprogrammi elluviimise lülide vahelisi suhteid reguleerivad lepingud:

Eesti Tõusigade Aretusühistu ja baasaretusfarmide vahel;

Eesti Tõusigade Aretusühistu ja keskandmebaasi haldaja vahel

Aretusühistu struktuuris on kolm osakonda:

Seemendusjaam

Aretusosakond

Teadus- arendusosakond

Seemendusjaama kui osakonna ülesanne on kindlustada eelkõige aretusühistu liikmeskonna seakarjad kvaliteetse kõrgväärtusliku kuldispermaga, korraldada seemendusspetsialistide väljaõpet ja varustada kliente vajalike seemendustarvikutega.

Eesti Tõusigade Aretusühistu teadus- ja arendusosakonna üldeesmärgiks on aretus- ja seakasvatusalase teadus- ning arendustegevuse väljatöötamine koostöös aretusühistu liikmeskonnaga, samuti koostöö- ja arendusprojektide algatamine ning nendes osalemine. Osakonna üheks tööülesandeks on ka vahendada seakasvatusalast informatsiooni ja publitseerida artikleid. Arendus- teadusosakonna eesmärk on tõsta aretusühistu innovatiivsust, parendada koostööd teiste organisatsioonidega, täiustada aretusühistu teenuseid ja teenuste kvaliteeti ning seakasvatusalase tegevuse arendamine koostöös aretusühistu liikmeskonnaga, aretusosalase töö teostamine (testimine, noorloomade valik) ja analüüs, aretus- ja seakasvatusalane nõustamine.

Aretusosakond tegutseb järgides aretusprogrammis "Marmorliha" püstitatud eesmärgi. Aretusosakonnas töötavad konsulendid on sooritanud põllumajandusnõustaja kutseeksami ja on atesteeritud nõustajad seakasvatuse valdkonnas. Atesteeritud nõustajalt nõuannet ostnud ettevõtjal on võimalik saada nõustamistoetust kuni 75% nõustamisteenuse maksumusest. Eesti Tõusigade Aretusühistu eesmärgiks on aretada ja levitada väärtuslikke tõusigu, et tagada sigade jõudlusvõime ja geneetilise väärtuse suurenemine ning seakasvatuse majanduslik tasuvus.

Eesti Tõusigade Aretusühistu propageerib kunstliku seemenduse kasutamist ning annab nõu ja õpetust kunstliku seemenduse kui meetodi kasutamiseks. Kunstliku seemenduse abil on võimalik tõsta valiku intensiivsust ning täpsust s. t. rohkem informatsiooni aretusväärtuste hindamiseks. Kasutades kunstlikku seemendust on võimalik jagada paljude karjade vahel parimate farmide parimaid kulte. Tutvustamisel on ka kunstliku seemenduse meetod – emakasisene seemendus (ESS). Kunstliku seemenduse kaudu on võimalik levitada parimat aretusmaterjali.

Tegevus ja investeeringud. Eesti Tõusigade Aretusühistule algas 2009.aasta plaaniga tuua meie aretusprogrammi uus seatõug-djurok-puhtatõulise liinina. Vajaduse uue tõu kasutusele võtmiseks meie aretusprogrammis tingis asjaolu, et tänaseni sigade aretuses isaliinina kasutatavad pieträäni ja hämpshiri tõugu kultide järglaste liha maitseomadused ja värvus ei rahulda enam täies ulatuses kodumaist tarbijat, kes nõuavad sealihale rohkem mahlasust. Djuroki tõu kasutamine peaks andma lihale parema marmorlisuse, värvuse ja maitse. Djurokit on aretusprogrammis kasutatud juba mõnda aega ristanterminalkuldina (djurok x landrass) liha tootmise eesmärgil. Kuid nüüd otsustati terminalkuldina kasutusele võtta puhtatõuline djuroki kult.

Djuroki aretusmaterjal toodi Kanadast *Donaldson International Livestock Ltd*-st, mis kuulub Alliance Genetics aretussüsteemi. Kanada seakasvatavad, kes osalevad rahvuslikus geneetilise hindamise süsteemis ja jõudluskontrolli programmis, on kindlaks jäänud kolmele seatõule: jorkšir, landrass ja djurok. Neid tõuge on järjekindlalt aretatud puhtatõulistena.

ETSAÜ seemendusjaama jõudsid esimesed viis djuroki tõugu kultu kesksuvel. Djuroki tõugu kultid järglastel on väidetavalt väga kiire kasv, hea isu, suurepärase söödaväärindus, ühtlased lihakehad ja suur tailihasisaldus ning liha on marmorjam. Nad on vastupidavamad tänu tugevatele jalgadele, pesakonnad on ühtlasemad, väikesemad sünni- ja võõrutuskaod ja loomad haigustele vastupidavamad. Soovituslikult parim tulemus saadakse kasutades djuroki tõugu kultid spermat ristanemiste (eesti suur valge x eesti maatõug) seemendamiseks.

Esimesed ETSAÜ seemendusjaamast pärit djuroki sperma järglased sündisid aretusühistu liikmesfarmides juba 2009.a.sügisel. Käesoleva aasta suveksuueks saame aga teha kokkuvõtteid Kanada geneetika sobivusest Eesti aretussüsteemis – kasvukiirusest ja lihakehade kvaliteedist.

Alates 2009.aasta novembrist on Eesti Tõusigade Aretusühistu seemendusjaamas uus elektrooniline spermaanalüüsi süsteem SpermVision ja spermaautomaatne villimisliin Saksa firmalt MiniTübe. Nende kahe uue süsteemi juurutamine parandab oluliselt töö kvaliteeti ja kiirust seemendusjaamas ning muudab lihtsamaks ja täpsemaks laborandi töö. See annab ka võimaluse igapäevases praktilises töös arendada koostööd teadlaste ja üliõpilastega.

SpermVisioni puhul on tegu spetsiaalse arvutiprogrammiga, mis oskab hinnata ejakulaadi kvaliteeti ja arvutada vastavalt eluvõimeliste spermatooside arvule ja kontsentratsioonile välja täpse lahjendusastme ja dooside arvu. Seni hinnati sperma liikuvust ja kvaliteeti mikroskoobi abil ja visuaalsel vaatlusel. Nüüd salvestub kogu vaatluse info koos videopildiga arvutisse. Vajadusel saab ejakulaate kontrollida ka tagantjärele, et hinnata konkreetsete kultide tootmisvõimet.

Täisautomaatne villimissüsteem võimaldab efektiivsemalt kasutada tööjõudu ja aitab lühendada vahel kuni 10-tunniseks kasvanud tööpäevi. Villimissüsteem mõõdab tuubi õige koguse lahjendatud spermat, keevitab tuubi otsa kinni ja lisab kohe ka etiketi kultid andmetega. Tuubid on väga mugavalt avatavad ja sobivad kõigi kateetritega. Uued tuubid on väga pehme seinaga, mis võimaldab seemendamisel tuubi täielikku tühjenemist. Kogemus näitab, et tuubid on parim pakend, mis võimaldavad tänu oma silindrilisele kujule hoida transpordil ja säilitamisel õiget temperatuuri.

Seemendusjaamast väljastatavas spermas peab viljastusvõimelisi spermatooside olema vähemalt 60%. Keskmiselt jääb see näitaja 80-90% vahele. Lahjendatud sperma säilib nõuetekohasel hoiustamisel vähemalt neli päeva.

Seemendusjaam soovib seakasvataval pöörata suurt tähelepanu sperma säilitamise temperatuurile. Seemendusjaama laboris värske sperma kontrollitakse, lahjendatakse, pakendatakse ja hoiustatakse 17 kraadise õhutemperatuuriga kapis. Ka farmis on oluline hoida spermatuube sellel temperatuuril. Suured temperatuuri muutused mõjuvad pärssivalt spermide elujõule. Konstantsel temperatuuril 17 kraadi säilib spermakvaliteetsenavähemalt neli päeva. Kapis olevaid spermatuube tuleb paar korda päevas ettevaatlikult keerata, et spermid jaguneksid lahjendisse ühtlaselt. Võta spermatuubid termokapist välja vahetult enne seemendamist, soovitavalt transpordi sperma ka emiste juurde termokastis. Termokapist ära võta välja korraga rohkem tuube kui kindlasti kasutada soovitakse. Samuti soovivad seemendusjaama spetsialistid, et kapis oleks alati üks miinimum/maksimum termomeeter – see on odavaim kindlustus.

Aretusühistu hoolitseb ka selle eest, et pidevalt jõuaksid välismaalt Eestisse uued liinid. Seemendusjaamas olev kulide valik peaks tagama ETSAÜ liikmete jätkusuutlikkuse tõuaretuse kui ka sealiha tootmise osas. Juba seepärast tasub eelistada meie kui atesteeritud seemendusjaama toodangut. Tõuaretus on seakasvatases muutunud üha tähtsamaks. Praegu on meil pakkuda eesti suure valge, eesti maatõu, hampshiri, pieträäni ja djuroki puhtatõuliste kui ka ristandkultide spermasid. Kui mõni aeg tagasi oli sigade aretus suunatud peki paksuse vähendamisele ja juurdekasvu suurendamisele, siis käesoleva hetke suundadele on lisandunud sealiha kulinaarsete omaduste ehk sealiha maitseomaduste ja mahlasuse parandamine.

Eesti Tõusigade Aretusühistu teostab jõudluskontrolli ning seasperma kogumist, säilitamist ja müüki vastavalt Põllumajandusministeeriumi Veterinaar- ja Toiduameti tunnustamise otsusele. 20. märtsi seisuga 2010. aastal kuulub Eesti Tõusigade Aretusühistusse 37 liiget (2009. aastal 39 liiget) Üldkoosolekutevahelisel on firmade liitumise tõttu liikmete arv vähenenud 3 liikme võrra ja kasvanud ühe uue liitunud firma võrra.

Aretusühistu tegevuskulud jagunevad kolmeks:

Üldkulud (juhatuse esimees, raamatupidaja).

Aretuskulud (tõuraamatu ja aretusregistri pidamine, jõudluskontroll).

Seemendusjaama kulud.

2009. aastal moodustasid ärituludest müügitulu (spermamüük, nõuande- ja konsulendi teenus) 4 432 286 krooni ja muud äritulud (liikmemaksud, PRIA toetused) 4 395 253 krooni. Keskmine töötajate arv oli 2009. aastal 15. Tööjõukulud, arvestatuna nii põhikohaga töötajatele kui ka lepingulistele töötajatele olid kokku 3 220 270 krooni.

Peamisteks investeeringuteks 2009. aastal olid seemendusjaama uute tehnoloogiliste seadmete- automaatse spermavillimissüsteemi Twin Packer ja digitaalse spermaanalüüsi süsteemi SpermVision- ostmise. Investeeringu suuruseks oli 1 198 560 krooni, millest toetusesummana saadi PRIAst 479 424 krooni.

Käesoleval aastal on planeeritud üheks suuremaks investeeringuks panustada aretusmaterjali uuendamisse, s.t. aretussüsteemimöödunud aastal toodud uue seatõu- djuroki- täiendamissening uutesse tehnoloogilistesse seadmetesse nii lihakvaliteediuringute osas kui ka elusloomade hindamise seadmetesse (ultraheli skannerid jne.)

Koostööprojektid. Möödunud 2009. aastal said mitmed alustatud koostööprojektid Eesti Maaülikooli geneetikalaboriga, Eesti Maaülikooli veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudi teadlastega ja Olustvere TM kooliga tegusat jätku. Maaülikooliga on hea tahte väljenduseks koostöö raamlepingud ka allkirjastatud. Nimetatud leping loob aluse EMÜ ja ETSAÜ vaheliste koostööprojektide algatamiseks, õppe- ja teadustegevuse seostamiseks osapoolte vajadustega, info ja kogemuste vahetamiseks ning ühisseminaride korraldamiseks. Aretusühistu poolt püstitatud teema, milline vajab kohe kiiresti arendamist ja uurimise meetodika väljatöötamist, on djuroki lihakvaliteedi ja sensorsete omaduste uurimine.

Olustvere TM kooliga koostöös on arutatud aretusühistu liikmeskonna huvi seoses käimasoleva sigala renoveerimise projektiga, et kujundada välja sigalate töötajate täiendkoolituse baas.

Seminarid. Positiivse vastukaja leidis Saaremaal augustikuus aretusühistu poolt korraldatud seminar "Kasumlik seakasvatus," kus lektoriks oli nii Suurbritannias kui ka kogu maailmas hästi tuntud seakasvatuse nõustaja John Gadd, kes andis seakasvatajatele loenguid viimase aja seisukohtadest edukas aretuses, sigade jõudlust mõjutavatest pidamisfaktoritest imetamisperioodi lõpust kuni realiseerimiseni. samuti käsitles ta loomade käitumist, et selle abil leida üles puuduseid nende pidamisel ja räägiti ka kui oluline on farmi bioohutus. John Gadd märkis ära, et nad on just lõpule jõudnud ühe suure uuringuga, kus on täiesti uudne lähenemine karjauuendamine valikuks ning emikute pidamiseks. Ta

mainis, et uuring on nii värske ja meie olime esimesed, kellele see avalikustati. Nüüd on Suurbritannias mindud üle uuele süsteemile, millega tagatakse, et emikud oleksid 240 päeva vanad esmasseemenduse toimumise ajaks. Loomi grupeeritakse nende vanuse järgi, mitte enam massi ja seljapeki paksuse järgi. See peaks tagama emikute optimaalse tulemuslikkuse. Uuringust tulenevalt peaks emik massiga 130kg-180kg ja peki paksusega vahemikus 14- 22 mm olema sobilik tootmaks elujõulisi järglasi kui esmasseemendus toimub 240päeva vanuselt.

Aretusühistu seafarmide seemendajatele toimus veterinaariasuunaga ümarlaud, kus kogemusi ja õpetusi jagasid tegevloomaarstid ning seemendusjaama spetsialistid.

Õppereisid, näitused ja ühisüritused. Kasulikku informatsiooni aretustöö konkurentsivõime tõstmisel on saadud mitmetelt välisreisidelt Euroopa tunnustatud aretusorganisatsioonide ja teiste seakasvatusega seotud firmade esindajatega kohtumistelt.

Aretusühistu esindajate lirimaakülastuse eesmärgiks oli kohtumine kahe aretusettevõtte -*PIC* ja *Hermitage*- esindajatega, kes toodavad spermat ja puhtatõulisi emiseid. Enamustel on täistsükkel, järglasi valitakse karja emis produktiivsuse näitajate ja välimiku hindamise alusel. PigLogi tööd tehakse ainult aretusettevõtete tipparetuskarjades. Tootmisfarmi tasemel järgitakse emise produktiivsust.

Septembrikuu 15ndast kuni 18ni külastas rühm seakasvatajaid Rennesi linnas Prantsusmaal põllumajandusnäitust Space 2009, kus toimus mitmeid kasulikke kohtumisi Euroopas tunnustatud aretusfirmade esindajatega ning saadi mitmeid koostööpakkumisi.

Oktoobrikuus toimus õppereis Hollandisse, kus külastati põllumajandusnäitust Hardenbergis ja loodi mitmeid kasulikke kontakte kohalike seakasvatusega seotud firmadega, nagu Denkvit, Hendrix Genetics ja Klasse KI seemendusjaam.

Traditsioonid. Traditsiooniliselt toimusid seakasvatajate rohkearvulise osavõtuga suvepäevad Naissaarel. Osales ka mitmeid koostööpartnerite esindajaid välisriikidest (Soome, Holland).

Meie ühise välisreisi sihtkohaks oli seekord Sitsiilia ja Malta.

Möödunud aastal otsustati jätkata aretusühistu poolt tunnustava tiitli-AASTA TEGU- väljaandmist seakasvatusega seotud isikule või ettevõttele tulemusliku ja silmapaistva teo eest. Auhinnaks olimeene, tänukirjering rahaline preemia. Auhinna andmise otsustaskokkukutsutud töögrupp, mis koosnebstatuudi järgi ETSÄÜ nõukogu esindajast, ETSÄÜ juhatuse esindajast, VTA esindajast, JKK esindajast. Auhinna saaja avalikustati ETSÄÜ jõulupeol Roosna Allikul ja seekord tunnustati andmehõiveprogrammi POSSU.

Kokkuvõtteks. Nii põllumajanduse mainet kui ka tulemuslikkust saab kindlasti tõsta ühiselt pingutades ja koostööd tehes. Põllumajandus, sealhulgas ka loomakasvatus, on ja jääb edaspidigi perspektiivseks majandusharuks kui toidutootja. Toidu vajadus maailmas teatavasti kasvab aasta aastalt. Oluline on vaadata tulevikku, mis juba tehtud, seda muuta ei saa. Kuid meie tark ja oskuslik tegutsemine edasise nimel tagab meile edu.

Jõudu, jaksu ja edu edaspidiseks!

Raamatupidamise aastaaruanne

Tegevjuhtkonna deklaratsioon

Eesti Tõusigade Aretusühistu juhatus on koostanud 2009. a majandusaastaaruande.

Majandusaastaaruande koostamisel on lähtutud äriseadustiku ja raamatupidamise seaduse nõuetest ning järgitud hea raamatupidamistava nõudeid.

Aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt Eesti Tõusigade Aretusühistu vara, kohustusi, omakapitali ja majandustegevuse tulemusi.

Aastaaruande koostamisel rakendatud põhimõtted, arvestusmeetodid ja hindamise alused on kooskõlas hea raamatupidamise tava nõuetega.

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansi kuupäeva 31.12.2009. a ja aruande koostamiskuupäeva 29.03.2010. a vahemikul.

Juhatus hinnangul on Eesti Tõusigade Aretusühistu jätkuvalt tegutsev.

Juhatus kinnitab Eesti Tõusigade Aretusühistu 2009.a majandusaastaaruande koostamise õigsust ja täielikkust.

Juhatus liige Raivo Laanemaa

Bilanss

(kroonides)

	31.12.2009	31.12.2008	Lisa nr
Varad			
Käibevara			
Raha	1 221 369	935 245	2
Nõuded ja ettemaksud	437 705	949 481	3
Varud	81 743	85 498	4
Kokku käibevara	1 740 817	1 970 224	
Põhivara			
Materiaalne põhivara	6 710 184	6 930 475	5
Kokku põhivara	6 710 184	6 930 475	
Kokku varad	8 451 001	8 900 699	
Kohustused ja omakapital			
Kohustused			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	305 574	436 520	6,7
Võlad ja ettemaksud	1 284 461	1 724 649	8
Kokku lühiajalised kohustused	1 590 035	2 161 169	
Pikaajalised kohustused			
Laenukohustused	2 509 904	2 934 448	6,7
Kokku pikaajalised kohustused	2 509 904	2 934 448	
Kokku kohustused	4 099 939	5 095 617	
Omakapital			
Osakapital nimiväärtuses	171 023	172 523	
Kohustuslik reservkapital	15 902	15 902	
Muud reservid	2 990 289	1 962 948	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	626 368	626 368	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	547 480	1 027 341	
Kokku omakapital	4 351 062	3 805 082	
Kokku kohustused ja omakapital	8 451 001	8 900 699	

Kasumiaruanne

(kroonides)

	2009	2008	Lisa nr
Müügitulu	4 432 286	4 510 755	10
Muud äritulud	4 395 253	4 128 529	11
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-2 105 970	-1 950 833	12
Mitmesugused tegevuskulud	-2 194 839	-2 363 900	13
Tööjõukulud	-3 220 270	-2 841 372	14
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-648 960	-374 703	5
Muud ärikulud	-46 953	-86 679	
Ärikasum (-kahjum)	610 547	1 021 797	
Finantstulud ja -kulud	-63 067	5 544	
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	547 480	1 027 341	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	547 480	1 027 341	

Rahavoogude aruanne

(kroonides)

	2009	2008
Rahavood äritegevusest		
Ärikasum (kahjum)	610 547	1 021 797
Korrigeerimised		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	648 960	374 703
Kasum (kahjum) põhivara müügist	-147 021	-5 739
Kokku korrigeerimised	501 939	368 964
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	511 776	-465 750
Varude muutus	3 755	-40 441
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-440 188	459 297
Laekumised sihtfinantseerimisest	-3 959 360	-3 895 665
Muud rahavood äritegevusest	-639	-559
Kokku rahavood äritegevusest	-2 772 170	-2 552 357
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel	-1 353 722	-5 125 329
Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist	44 068	10 169
Laekumised sihtfinantseerimisest	776 129	0
Laekunud intressid	70 882	77 908
Muud väljamaksud investeerimistegevusest	-1 500	-900
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-464 143	-5 038 152
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	15 575	3 000 000
Saadud laenude tagasimaksud	-252 181	-40 889
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksud	-67 007	-95 999
Makstud intressid	-133 310	-71 805
Laekumised sihtfinantseerimisest	3 959 360	3 895 665
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	3 522 437	6 686 972
Kokku rahavood	286 124	-903 537
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	935 245	1 838 782
Raha ja raha ekvivalentide muutus	286 124	-903 537
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	1 221 369	935 245

Omakapitali muutuste aruanne

(kroonides)

					Kokku
	Osakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2007	173 423	15 902	490 748	2 098 568	2 778 641
Korrigeeritud saldo 31.12.2007	173 423	15 902	490 748	2 098 565	2 778 638
Aruandeperioodi kasum (kahjum)				1 027 341	1 027 341
Muutused reservides			1 472 200	-1 472 200	
Muud muutused omakapitalis	-900				-900
31.12.2008	172 523	15 902	1 962 948	1 653 709	3 805 082
Aruandeperioodi kasum (kahjum)				547 480	547 480
Muutused reservides			1 027 341	-1 027 341	
Muud muutused omakapitalis	-1 500				-1 500
31.12.2009	171 023	15 902	2 990 289	1 173 848	4 351 062

Eesti Tõusigade Aretusühistu osakapital on kujunenud ühistu moodustamisel üle antud varadest ja uute liikmete sisseastumismaksetest. Muudeks muudatusteks omakapitali vähenemises on osanike väljaastumine. Bilansi koostamise seisuga on ühistul 40 liiget.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Eesti Tõusigade Aretusühistu 2009. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga ja kasutades soetusmaksumuse printsiipi.

Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, Eesti Vabariigi Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantud juhendites ning Vabariigi Valitsuse ja rahandusministri vastavasisulistes määrustes.

Eesti Tõusigade Aretusühistu kasutab kasumiaruande koostamisel Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 1.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eesti kroonides.

Eesti Tõusigade Aretusühistu ei oma teiste ettevõtete aktsiaid ega osasid, samuti ei kuulu ta ühegi äriühenduse koosseisu, Aastaaruanne on iseseisev aruanne.

Eesti Tõusigade Aretusühistu raamatupidamisarvestus toimub tekkepõhisest arvestusprintsibist lähtuvalt.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, arvelduskontode jääke ning Swedbank deposiidi kontol olevat raha.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Eesti Panga valuutakursid. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud periooditulu ja -kuluna.

Nõuded ja ettemaksud

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on kajastatud üldhalduskuludes. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest ja muudest otsestest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude kuludes kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse kaalutud keskmise meetodit. Varud kajastatakse bilansis lähtudes sellest, kumb on madalam, kas nende soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimisväärtusele kajastatakse allahindluse perioodil müüdud toodangu (kaupade, teenuste) kuluna.

Materiaalne ja immateriaalne põhivara

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumuleeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Olulisuse printsibist lähtudes võetakse arvele põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 10 000 krooni ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

Ettevõtte kasutab materiaalse põhivara amortiseerimisel lineaarset meetodit. Aastane kulum norm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Materiaalse põhivara gruppidele on üldjuhul määratud järgmised kasulikud eluead:

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Maa	ei amortiseerita

Ehitised ja rajatised	10 kuni 20 aastat
Tootmisseedmed	5 kuni 10 aastat
Muu inventar	10 aastat
Arvutid	3 aastat

Materiaalse põhivara objekti spetsiifika tõttu võib selle kasulik eluiga erineda muu sarnase grupi omast. Sellisel juhul vaadatakse seda eraldiseisvana ning määratakse selle sobiv amortisatsiooniperiood.

Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikku eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevates perioodides.

Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine; amortiseerimist alustatakse uuesti hetkest, mil vara lõppväärtus on langenud alla tema bilansilise jääkmaksumuse.

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid kulutusi, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Kui materiaalse põhivara objektile vahetatakse välja mõni oluline komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele, eeldusel, et see vastab materiaalse põhivara mõistele. Asendatav komponent kantakse bilansist maha. Kui asendatava komponendi soetusmaksumus ei ole teada, hinnatakse maha kantavat maksumust lähtudes asendamise hetke soetusmaksumusest, arvestades maha hinnangulise kulumi.

Rendid

Kapitalirendina kajastatakse alates 2004. aastast renditehingut kõigil juhtudel, kui esineb vähemalt üks alljärgnevatest tingimustest:

- renditava vara omandiõigus läheb rendiperioodi lõpuks üle rentnikule;
- rentnikul on optioon osta renditavat vara hinna eest, mis on eeldatavasti oluliselt madalam selle vara õiglasest väärtusest optiooni realiseerimise kuupäeval ning rendi jõustumise hetkel on piisavalt kindel, et rentnik seda võimalust kasutab;
- lepinguperiood kestab suure osa (üle 75%) renditava vara majanduslikust elueast, isegi kui omandiõigus ei lähe üle;
- rendi jõustumise hetkel on rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtus peaaegu sama suur (üle 90%) kui renditava vara õiglase väärtus;
- renditud vara on niivõrd spetsiifiline, et ainult rentnik saab seda ilma suuremate modifikatsioonideta kasutada.

Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Makstavad rendimaksud jagatakse finantskuluks ja kohustuse vähendamiseks. Finantskulud kajastatakse rendiperioodi jooksul.

Sihtfinantseerimine

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude-kulude vastavuse printsiibist. Valitsuse sihtfinantseerimine, mida saadi eelmise perioodi tegevuskulude kompenseerimiseks, arvestatakse selle perioodi tuluna, millal sihtfinantseerimise summat saab usaldusväärselt ja objektiivselt määrata ning kui laekumine on tõenäoline, rakendades brutomeetodit.

Mitterahaline toetus kajastatakse 0-maksumusega lähtudes soetusmaksumuse printsiibist.

Finantsabi kajastatakse tuluna siis, kui saadaolevat finantsabi saab usaldusväärselt ja objektiivselt määrata ning on kindel selle finantsabi laekumine.

Sihtfinantseerimisel, mis on saanud investeeringutoetusena põhivarade soetamiseks rakendatakse netomeetodit.

Seotud osapooled

Seotud osapoolteks on ettevõtte töötajad, juhatuse liikmed, nõukogu liikmed ja nende perekonnaliikmed ning nende isikute kontrolli alla kuuluvad ettevõtted.

Tulud

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Teenuste osutamisega seotud tulu kajastatakse vastavalt osutatava teenuse täitmise valmidusastele. Teenuse täitmise valmidusastet hinnatakse lähtudes teenusele seni tehtud kulutuste osast võrreldes projekti kogukuludega. Liikmemaksud arvestatakse tuluks kassapõhiselt, nõudeid laekumata liikmemaksude osas peetakse bilansiväliselt.

Lisa 2 Raha

(kroonides)

	31.12.2009	31.12.2008
Sularaha kassas	0	8 350
Arvelduskontod	1 221 369	926 895
Kokku raha	1 221 369	935 245

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(kroonides)

	31.12.2009	31.12.2008
Nõuded ostjate vastu	411 494	535 388
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	0	383 644
Muud nõuded	5 019	10 469
Ettemaksed	21 192	19 980
Kokku Nõuded ja ettemaksed	437 705	949 481

Varem lootusetuks kantud nõudeid ei laekunud ning 2009.a ei hinnatud ühtegi nõuet ebatõenäoliseks. Nõuded ostjate vastu jagunevad vanuse põhjal alljärgnevalt:

	2009 a	2008 a
Aegumata nõuded	27%	34%
Kuni 30 päeva vanused nõuded	41%	33%
31 kuni 60 päeva vanused nõuded	18%	15%
Üle 60 päeva vanused nõuded	14%	18%

Muude lühiajaliste nõuete all on näidatud aruandvatele isikutele makstud majanduskulude avansi kasutamata jääki ja laekumata intresside nõuet ning laekumata jooksva aasta liikmemakse, mis on laekunud järgmise aasta alguses.

Nõude liik	2009 a	2008 a
Nõuded aruandvatele isikutele	0kr	130kr
Nõuded intresside osas	19kr	39kr
Nõuded liikmetele	5 000kr	10 300kr
Kokku muud nõuded	5 019kr	10 469kr

Ettemaksed teenuste eest:

Ettemakse liik	2009 a	2008 a
Vara kindlustus	16 914kr	14 329kr
Rent	545kr	0kr
Perioodika	3 733kr	5 651kr
Kokku	21 192kr	19 980kr

Lisa 4 Varud

(kroonides)

	31.12.2009	31.12.2008
Tooraine ja materjal	0	79 682
Müügiks ostetud kaubad	81 743	5 816
Kokku varud	81 743	85 498

Kirjel tooraine ja materjal on kajastatud ostetud ja veel realiseerimata abimaterjalid (spermatuubid, kateetrid jne), söödad ning ettemaksed tarnijatele kütuse eest.

Lisa 5 Materiaalne põhivara (kroonides)

										Kokku
	Maa	Ehitised				Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata projektid	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	
			Transpordivahendid	Arvutid ja arvuti-süsteemid	Muud masinad ja seadmed					
31.12.2007										
Soetusmaksumus	22 402	1 421 524	990 980	74 304	465 724	1 531 008	101 081	20 000	20 000	3 096 015
Akumuleeritud kulum	0	-144 408	-461 673	-34 626	-205 944	-702 243	-65 089			-911 740
Jääkmaksumus	22 402	1 277 116	529 307	39 678	259 780	828 765	35 992	20 000	20 000	2 184 275
Ostud ja parendused	0	5 047 442	46 252	26 483	0	72 735	25 157	0	0	5 145 334
Uute ehitiste ost, uusehitus, parendused		5 047 442								5 047 442
Muud ostud ja parendused			46 252	26 483	0	72 735	25 157	0	0	97 892
Amortisatsioonikulu	0	-71 077	-198 270	-25 810	-67 583	-291 663	-11 963	0	0	-374 703
Müügid	0	0	-10 730	0	0	-10 730	0	0	0	-10 730
Ümberklassifitseerimised	0	0	0	0	0	0	0	-20 000	-20 000	-20 000
Ümberklassifitseerimine lõpetamata projektidest	0	0	0	0	0	0	0	-20 000	-20 000	-20 000
Muud muutused	0	0	6 299	0	0	6 299	0	0	0	6 299
31.12.2008										
Soetusmaksumus	22 402	6 468 966	1 026 502	100 787	465 724	1 593 013	126 238	0	0	8 210 619
Akumuleeritud kulum	0	-215 485	-653 644	-60 436	-273 527	-987 607	-77 052	0	0	-1 280 144
Jääkmaksumus	22 402	6 253 481	372 858	40 351	192 197	605 406	49 186	0	0	6 930 475
Ostud ja parendused	0	0	0	15 575	1 276 046	1 291 621	62 100	0	0	1 353 721
Muud ostud ja parendused			0	15 575	1 276 046	1 291 621	62 100	0	0	1 353 721
Amortisatsioonikulu	0	-424 397	-131 769	-21 911	-62 794	-216 474	-8 089	0	0	-648 960
Allahindlused väärtuse languse tõttu	0	0	-105 206	0	0	-105 206	0	0	0	-105 206
Müügid	0	0	-43 718	0	0	-43 718	0	0	0	-43 718
Muud muutused	0	-776 128	0	0	0	0	0	0	0	-776 128
31.12.2009										
Soetusmaksumus	22 402	5 692 837	216 653	72 058	1 741 771	2 030 482	188 338	0	0	7 934 059
Akumuleeritud kulum	0	-639 881	-124 488	-38 043	-336 322	-498 853	-85 141	0	0	-1 223 875
Jääkmaksumus	22 402	5 052 956	92 165	34 015	1 405 449	1 531 629	103 197	0	0	6 710 184

Müüdnud materiaalne põhivara müügihinna		
	2009	2008
Masinad ja seadmed	44 068	10 169
Transpordivahendid	44 068	10 169
Kokku	44 068	10 169

Lisa 6 Kapitalirent

(kroonides)

Aruandekohustuslane kui rentnik				
	31.12.2009	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Swedbank sõiduauto rent intressimäär 1,9%+ Euribor	93 614	24 019	69 595	0
AS Elion sülearvuti intressimääraga 16% aastas	14 934	4 159	10 775	0
Kapitalirendikohustused kokku	108 548	28 178	80 370	

Renditud varade bilansiline jääkmaksumus			
	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Kokku
31.12.2009	81 900	15 575	97 475
31.12.2008	115 790	0	115 790

Lisa 7 Laenukohustused

(kroonides)

	31.12.2009	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Pikaajalised laenud				
Pikaajaline laen intressimääraga 1,7%+Euribor	2 706 929	277 395	1 507 489	922 045
Pikaajalised laenud kokku	2 706 929	277 395	1 507 489	922 045
Kapitalirendikohustused kokku	108 548	28 178	80 370	
Laenukohustused kokku	2 815 477	305 573	1 587 859	922 045

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed

(kroonides)

	31.12.2009	31.12.2008
Võlad tarnijatele	812 778	813 177
Võlad töövõtjatele	437 208	428 934
Maksuvõlad	17 423	441 486
Muud võlad	16 830	40 830
Saadud ettemaksed	222	222
Kokku võlad ja ettemaksed	1 284 461	1 724 649

Lisa 9 Sihtfinantseerimine (kroonides)

Brutomeetod					
	31.12.2008	Saadud	Tagastatud	Tulu/ Amortisatsioon	31.12.2009
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Aretustoetus	0	3 959 360	0	-3 959 360	0
Praktikatoetus	0	5 906	0	-5 906	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	3 965 266	0	-3 965 266	0
Kokku sihtfinantseerimine	0	3 965 266	0	-3 965 266	0
	31.12.2007	Saadud	Tagastatud	Tulu/ Amortisatsioon	31.12.2008
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Aretustoetus	0	3 895 665	0	-3 895 665	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	0	3 895 665	0	-3 895 665	0
Kokku sihtfinantseerimine	0	3 895 665		-3 895 665	0

Netomeetod		
	31.12.2009 Saadud	31.12.2009 Tagastatud
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks		
PRIA investeeringutoetus	776 129	0
Kokku sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	776 129	0
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	3 965 266	0
Kokku sihtfinantseerimine	4 741 395	0
	31.12.2008 Saadud	31.12.2008 Tagastatud
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks		
PRIA investeeringutoetus	228 404	0
Kokku sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	228 404	0
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	3 895 665	0
Kokku sihtfinantseerimine	4 124 069	0

Lisa 10 Müügitulu

(kroonides)

Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
	2009	2008
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Läti	31 293	0
Eesti	4 400 993	4 510 755
Kokku müük Euroopa Liidu riikidele	4 432 286	4 510 755
Kokku müügitulu	4 432 286	4 510 755
Müügitulu tegevusalade lõikes		
	2009	2008
Kuldisperma müük (01621)	3 920 826	4 312 826
Aretusteenused (01621)	162 330	158 099
Koolitusteenused (855599)	174 565	39 830
Kaupade müük (01621)	174 565	0
Kokku müügitulu	4 432 286	4 510 755

Lisa 11 Muud äritulud

(kroonides)

	2009	2008
Kasum materiaalse põhivara müügist	184 987	5 739
Tulu sihtfinantseerimisest	3 965 266	3 895 665
Kasum valuutakursi muutustest	0	751
Liikmemakautulu	245 000	220 000
Muud	0	6 374
Kokku muud äritulud	4 395 253	4 128 529

Muud äritulud summas 6374 kr on kindlustushüvitis.

Lisa 12 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(kroonides)

	2009	2008
Müügi eesmärgil ostetud kaubad	121 626	0
Energia	485 691	583 173
Tõumaterjali soetus	757 696	651 877
Söödakulud	350 956	405 839
Abimaterjalide kulu	389 928	309 361
Muud	73	583
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	2 105 970	1 950 833

Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud

(kroonides)

	2009	2008
Mitmesugused bürookulud	178 267	185 851
Lähetuskulud	70 964	289 656
Riiklikud ja kohalikud maksud	6 352	13 837
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	729	0
Personali koolitus ja tervishoid	54 904	91 085
Ruumide rendi ja korrashoiukulud	383 788	465 177
Transpordi ja sõiduautode kulud	546 673	417 522
Kulud väikeinventarile	189 991	134 874
Mitmesugused teenused	67 401	89 710
Seminaride ja koosolekute korraldamisega seotud kulud	226 837	195 960
Andmebaasi haldamine tõuraamatu pidamiseks	300 000	300 000
Reklaamikulud	71 763	72 867
Kindlustuskulud	74 560	79 229
Seadmete rent ja hooldus	22 610	28 132
Kokku mitmesugused tegevuskulud	2 194 839	2 363 900

Lisa 14 Tööjõukulud

(kroonides)

	2009	2008
Palgakulu	2 400 090	2 070 473
Sotsiaalmaksud	815 180	689 438
Puhkusereservi töötasu	1 878	61 111
Puhkusereservi sotsiaalmaks	3 122	20 350
Kokku tööjõukulud	3 220 270	2 841 372

Lisa 15 Seotud osapooled

(kroonides)

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2009	2008
Arvestatud tasu	310 211	296 000

Muid tasusid peale töötasu ei makstud ja muid olulisi soodustusi tegev- ja kõrgemale juhtkonnale ei tehtud. Juhatuse ja nõukogu liikmetele arvestati töötasu 2008 aasta eest 296 000 krooni ja 2009 aasta eest 310 211kr, sellelt arvestati sotsiaalmaksu vastavalt 97 680 krooni ja 102 370 krooni.

Aruande digitaalallkirjad

Eesti Töusigade Aretusühistu (registrikood: 10023404) 01.01.2009 - 31.12.2009 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
RAIVO LAANEMAA	Juhatuse liige	08.06.2010

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Eesti Tõusigade Aretusühistu liikmete üldkoosolekule

Olen auditeerinud Eesti Tõusigade Aretusühistu raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2009a, kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisaasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne lehekülgedel 7 kuni 20 on kaasatud käesolevale aruandele.

Juhtkonna kohustus raamatupidamisaruannete osas

Juhatus kohustuseks on raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õige ja õiglane esitamine kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava nõuetega. Selle kohustuste hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektse koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamiseta, asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamishinnangute tegemine.

Vandeauditori kohustus

Minu kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisin auditi läbi kooskõlas Eesti auditeerimiseeskirjaga, mis nõuab, et ma olen vastavuses eetikanouetega ning et ma planeerin ja viin auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindlustunnet, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnaõtjate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohase auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohase, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usun, et minu kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane minu arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Minu arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne olulises osas õigesti ja õiglaselt Eesti Tõusigade Aretusühistu finantsseisundit seisuga 31.12.2009 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

Tartus

30.märtsil 2010a

Vandeauditor Helju Linnas

Kavilda tee 6 Puhja Tartumaa 61301

Audiitorite digitaalallkirjad

Eesti Tõusigade Aretusühistu (registrikood: 10023404) 01.01.2009 - 31.12.2009 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
HELJU LINNAS	Vandeaudiitor	09.06.2010

Kasumi jaotamise ettepanek

(kroonides)

	31.12.2009
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	626 368
Aruandeaasta kasum (kahjum)	547 480
Kokku	1 173 848
Jaotamine	
Teiste reservide suurendamine (vähendamine)	547 480
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist)	626 368
Kokku	1 173 848

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EEK)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Loomakasvatuse abitegevused	01621	4083156	92.12%	Jah
Mujal liigitamata koolitus	8559	174565	3.94%	Ei
Muu jaemüük väljaspool kauplusi, kioskeid ja turge	47991	174565	3.94%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
E-posti aadress	estpig@estpig.ee
Faks	+372 2493127
Mobiiltelefon	+372 5135927
Telefon	+372 7493144